

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Közteltek).

Egy magyar feltaláló.

A villamos erő kihasználása körül nagyszerű találmányt mutatott be mult héten Csányi Henrik, az Országos Meteorológiai Intézet vezetősége előtt.

Konkoly-Thege Miklós két és félóra hosszat különféle méréseket és kísérleteket végzett a jelenlétében összeállított és megtöltött villanyos teleppel.

A kísérletek befejezése után Konkoly-Thege Miklós nyilatkozatot mondott, amelyből kitűnik, hogy a találmány nagyjelentőségű. A Csányi-féle telep hatása meglepő. Az volt a kérdés, hogy új találmány-e a Csányié? mire az intézet igazgatója azt mondotta: Hát végre is minden ember, aki foglalkozott az elektromos telepekkel, tudja azt, miszerint olyan telep, amelynek az elektródja szén és horganyból áll, egész sereg áll rendelkezésünkre. Ez tehát idáig semmi esetre sem új találmány, de ezt a feltaláló sem állítja; azonban a földaláló egy olyan folyadékot alkalmazott batteriájába, amelyet még eddig tényleg nem használt senki és amelyre az egész világon a szabadalmat is megkapták. Ime, ez tehát mégis csak arra mutat, hogy Csányi ezen találmánya új. Nevezetes mindenesetre azon körülmény ezen találmánynál, hogy 15 ilyen batteria,

mint amilyent Csányi itt bemutatott, egy lóerejű elektromotort 10 óra hosszat elhajtana, ami azt jelentené, hogy ha más valami előre nem látható nehézségek nem merülnek fel — amit nem is akarunk reményleni — Csányi találmánya által az elektromos magánjárók kérdése egy csapásra meg lett oldva.

Mint minden újításnak, úgy a Csányi találmányának is sok az ellensége, mert az ilesó világító- és hajtóerő versenyt támaszt a már használatban levőknek.

Ez azonban mellékes. A fő az, hogy a Csányi találmánya háromszor akkora villamos erőt fejt ki, mint az eddig használt villanytelepek. Vegyülete alkohol és cziánkáliból áll, tehát szesz és mérég.

A fiatal feltaláló még alig 23 éves, tősgyökeres magyar, tehát az osztrákok hiába híresztelték azt, hogy cseh származás.

Mi örömmel mutatjuk be a jeles ifju arezképét és kívánjuk, hogy találmányát az emberiség javára, hasznára minél előbb értékesítse, hogy ilesó villamos világításnál mulassunk, villamos kocsi-val utazzunk, villamos ekével szántsunk, mely magyar találmány és ez valóban a mi büszkeségünk.

Csányi Henrik, feltaláló.

A „TURUL“ permetező ajelenkor legtökéletesebb peronosporapermetezője

Árak:
1-5 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 14.—
6-10 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13.50
11-25 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13.—
csomagolással együtt.
Hosszabbító cső magastörzsű fák permetezésére . . . . . frt 1.—
Francia szóró (kivánatra külön) . . . . . 75 krajczár.

MAUTHNER ÖDÖN

Peronospora-permetező

„DIADAL“

csiszolt, erős vörösréz puttonnyal: frt 10.50.
Hosszabbító cső, magastörzsű gyümölcsfák permetezésére. Ára frt 1.—
Szőlészeti, borászati és gazdasági egyesületeknek, valamint
községeknek nagyobb mennyiségű permetező vétele esetén
igen előnyös fizetési feltételeket engedélyezek.

cs. és kir. udvari **Budapesten.** magkereskedése

Az ősz.

A nap elvesztette égető erejét. Csak szelid melegséget áraszt immár a letarolt mezőkre, sárga lombozatu erdőkre, a hervadó virágokra. Kint a mezőn, amig ökörnyal uszkál a levegőben, juhászkuTYA kergeti a bégető nyáját a bojtár szemének intésére, aki föl sem kel a domb oldaláról, ahol — mint a nóta is mondja — fujja furulyáját, öleli babáját. Szóval, itt van az ősz. A termés, — mely az idén jó közepes lett — betakarítva, a csürben, hombárban várja, hogy mikor emelkedik a buza ára, amely bizony még ma is oly potomul silány, hogy alig fizeti ki a gazdálkodónak, hozzátartozóinak, cselédjeinek verejtékhullajtó fáradságát. A legutóbbi esőzésektől kisarjadoszott tarlókon, réteken, mezőkön a barom is csak föl venné a husát a hátára, de mihaszna, ha hustermekeinknek nincs ára. Borunk is lesz. Országszerte készülődnek a szüretre s kongatják, tisztítják az üres hordókat. A szüret, mint a gazdák mondják, szinte közepes lesz, de mivel az Isten napja ez évben a fűrtöket édesre érlelte, a bor kitünő lesz, nemcsak a Hegyalján, Balaton vidékén, hanem az egész országban. Mi haszna azonban, ha az olasz bor, még most is vigan hamisított kotyvalék bor, lenyomja a mi tiszta boraink árát, mely azután ott marad a pinczéink mélyében s csak magunk szopogatjuk elkeseredésünkben, dudolván:

„Fölfelé megy borban a gyöngy,
Jól teszi!”

Hogy terméseinknek nincsen ára, hogy azokat értékesíteni nem vagyunk képesek, annak természetesen nagy oka az az áldatlan politikai helyzet, mely ugyszólván lekötve tartja minden gazdasági erőinket. Ausztriával a kiegyezést tekintve, se így, se úgy vagyunk, a külföldi állomokkal terményeinknek értékesítésére nem tudunk szerződést kötni, enni pedig kell, adjuk tehát gabonánkat, borunkat, barmunkat úgy, ahogy veszi a zsidó. Egy ilyen esztendő és nyakig lesz még az is, aki nem volt az adósságba s megperdülhet a végrehajtó dobja Magyarország néhány százezer portáján.

Itt van a hervadás ideje. Nyilik még az őszirózsa, de már az is hervadozva. Réveteg tekintetünk a jövőbe vetjük s aggódva kérdezzük, mit hoz a tél. Sok szegény embernek bizony nagy nyomoruságot, mert a nyáron alig

akadt munka és ezzel keresett. Székelyországból épp ezért újból megindult a kivándorlás áradata, sőt láttunk itt a fővárosban vidékről feljött embereket, akik az éhségtől sápadtan panaszoLják nagy bajukat, magukról, koplaló családjukról s arról, hogy az idén az obstrukció miatt még a közmunka is elmaradt, amely pedig sok százezer kéznek adott volna dolgot s annyi magyar családnak kenyerét. Hejh bizony, ha végig tekintünk a mi szép hazánkon, még mindig elmondhatjuk: Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak. Még mindig csak remélhetjük. Megvirrad még valaha. Nem lesz mindig éjszaka!

Az ország dolga.

Az elmúlt hét folyamán az ország zavaros politikai állapotai semmit sem javultak. Ott vagyunk, ahol voltunk. A király a galicziai gyakorlatokról egyenesen Bécsbe ment, hol Vilmos német császárt fogadta nagy pompával. A fölséges ur állítólag szeptember 21-ikén jön ismét Budapestre s itt marad mindaddig, míg a válság teljesen megoldva nem lesz. Itt lesz akkor vele a közös külügy- és a közös hadügyminiszter is, így hát mégis költözik majd valami zsongó élet a máskülönbén egész temetőszerűen esendes Buda várában.

A válság megoldása most már azért is elodázhatatlan, mert a harmadéves katonák szinte lázongának a közös hadügyminiszter azon rendelete ellen, hogy az még december 31-ig vissza akarja tartani őket. Sopronban bakák, huszárok, tüzérek résztvettek a tiltakozó közgyűlésen és csakóikat földhözvágva kiáltozták.

— Az Isten hadügyminiszterének sem szolgálunk tovább!

Hát bizony keserves az a három esztendő s ha még azt megis nyújtják, akkor a szegény katona méltán ellehet keseredve. Hanem az is bizonyos, Magyarországon és Ausztriában 1848 óta még ilyen katonai tüntetés nem volt. A fő- és törzstiszt urak megis döböntek emiatt, az öreg király pedig kifejezést is adott elkedvetlenedésének, mikor most a galicziai hadgyakorlatok alkalmával az öt küldöttség élén üdvözlő Badeni grófnak azt mondá:

— *A sok, sulyos nap után, amelyen Budapesten átestem, a Gácsországban való tartózkodás valóságos üdülés.*

A király eddig mindig közénk jött üdülni s im most Gácsországban szerez pihenést. Mélyen fájlal-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

jük ezt, de emiatt azokat illeti a felelősség, akik nem azt tanácsolták neki, hogy nyugtassa meg a nemzetet: Legyen magyar lobogó, magyar vezényleti nyelv. Egyébként arról is beszélnek, hogy feloszlatják az országgyűlést és új választások lesznek: ami valószínű is. Így azután az őszszel újból követeket választana az ország, ha ugyan nehéz baját másként meg nem tudják orvosolni.

Keleti bonyodalom.

A háboru veszedelme ismét közelebb van, mint volt már egy-két hónappal. A legutóbbi hetek eseményei a nagyhatalmakat arra látszanak kényszeríteni, hogy fegyveres beavatkozással csináljanak békét a Balkánon. A francia kormány már négy hadihajót küldött a török vizekre, az olasz kormány pedig egy nagy hadihajót tart indulásra készen. Ami pedig egészen új dolog, de szintén figyelemreméltó, Észak-Amerika is megjelent már s úgy látszik, beleszól a keleti kérdésbe. A beiruti esemény óta az amerikai hajók állandóan ott czirkálnak a török vizeken. Amerika e fellépése bizonyára foglalkoztatni fogja még az európai hatalmakat is.

Ugy Maczedóniában, mint Bulgária és Szerbia belsejében is forrongás van, mely elébb-utóbb kitör. Szerbiában a királygyilkos katonatisztek befogása csinál óriási zavarokat. Szóval keleten bonyodalom készül és éppen a szomszédunkban, ami közel érdekel.

Finnország vége.

A hatalmas muszka uralom rátette kezét a gyöngé Finnországra és ettől a barátságos szorongatástól vérzik e lelkes nemzet szive, mignem lassan-lassan elvérzik. A kerülő uton Oroszországból érkező hírek igazán felháborító dolgokat mondanak el, miképpen ölnek ki fokozatosan Finnországból mindent, ami e nemzet finn-voltára vall. Napirenden vannak a kiutasítások. Legujabban *Rosendalnak*, az uleaborgi liceum rektorának, *Varen* földbirtokosnak, *Christier-son* és *Troil* báró nagyobbrangu hivatalnokoknak kellett a számkivetésbe menniök, holmi névtelen följelentések miatt. Egy czári ukáz tizenegy város polgármesterét fosztotta meg állásától. Néhány polgármesternek a városuk tovább is meg akarta adni a fizetésüket, de egy újabb ukáz ezt is megtiltotta. A finnországi kadétiskolát, melyet eddig

sikertelenül próbáltak eloroszosítani, a minap a czár parancsára feloszlatták és a kadétiskola tanárait elbocsátották. Hogy pedig az orosz uralom külsőleg is látható legyen, Helsingforsban a finn rendőröket orosz uniformisba bujtatták és ezt a reformot a többi finn városra is kiterjesztették.

A gödöllői méhészeti gazdaságban

a folyó évben szeptember hó 30-án megkezdődő két éves méhészmunkás-tanfolyamra pályázatot hirdetnek. Felvétetik hat olyan egyén, kik tizennyolczadik életévüket betöltötték, de harminczötödik életévüket még tul nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez (Budapest, V. ker., Országház-tér 11. szám) folyó évi szeptember hó 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány).
2. Az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány.
3. Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban, mint segédmunkás, vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag kitöltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmives- vagy kertmunkásiskolát végzetek előnyben részesülnek.
4. Azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még a szüleik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépését megengedi.
5. Csatolandó továbbá ép, egészséges állapotról és munkára edzett testalokról tanuskodó orvosi bizonyítvány.
6. A hadköteles korban levők részéről szükséges annak hiteles feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő két év tartalmával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már megfeleleltek. A tanfolyamra felveendő egyének bennlakást, és államköltségen teljesített ellátást kapnak, valamint a netalán szükséges orvosi segélyt és gyógyszerert ingyen, a szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívánt felszerelést, szerszámokat és eszközöket pedig használatra a gazdaságban kapják, azonkívül évenként mindenik növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

— Terményeink értékesítését, —
Erőtakarmányczikkek beszerzését

bizzuk

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Kívánatra gazdáknak bérmentve küldetnek meg a Terményértékesítési Feltételek.

A soproni katonák tüntetése.

A katonai tüntetések kezdenek gyakoriak lenni. Sopronban vasárnap heves tüntetést rendeztek a katonák a hadügyminiszter katonai szolgálatot hosszabbító rendelete ellen. A keserűség, hogy három esztendei nehéz szolgálat után nem mehetnek haza, mindinkább elhatalmasodik a katonák lelkén. Az öreg katona, akit három esztendőre beleszorítottak a mundurba, aki három esztendő leforgásában szigorú fegyelemben élt, a legvég-sőkig fegyelmetlenül válik, nem törődik a súlyos, talán végzetes megtorlással, amikor arról van szó, hogy tovább kell enni a császár kenyerét, mint azoknak, akik előtte szolgáltak.

És nehogy azt gondolják, hogy a trieszti s a mostani soproni esettel bezárul a katonák tüntetésének, ellenszegülésének krónikája! Korántsem. Minden kaszárnyában, minden fegyvernemnél meg fog ismétlődni, kisebb-nagyobb mértékben. Hogy mi lesz, azt még sejtteni sem lehet; de bizonyos, hogy nagyon is komoly következményei lesznek annak a hadügyminiszteri rendeletnek, amelyet odafent gyártottak meg Bécsben a hadsereg fegyelmettségére alapítva. Mert ime, amint most kitűnik, ez a sokat emlegetett és agyondicsért fegyelem egy nem létező fogalom. Olyan dolog, ami csak látszólag volt meg, tényleg azonban nem.

A rendelet ki van adva. Visszavonni nem lehet, különben nagy csorba esne a katonai vezetőség tekintélyén. De nem lehet már csak azért sem, mert megtorlás akar lenni. Pedig a bosszu ezen fegyvere, amint már is látható, visszafelé fog elsülni. Majd amikor október havában minden kaszárnyában tele lesznek az ajnceln-ek katonákkal, majd amikor tömegesen tüntetnek a hazafiak s megtagadják az engedelmességet a felebbvalóknak — fűhöz-fához kapkodnak. De későn. S évekig tartó kemény munkával, vasszigorral is csak nehezen tudják kiirtani a katonaság lelkéből az ellentállás, az ellenszegülés tudatát.

A szegény katona most kuttyáskodik, szolgál tovább, de bizonynyal türelmét is veszíti, ami nem csoda.

A békebarátok Budapesten.

Jóleső érzéssel mondhatjuk, hogy ha a magyar vendéget lát, nem adja fel a jussát. Mult héten a „Nemzetközi Békeegyesület” külföldi tagjai is kelleme-sen mulatoztak közöttünk, nagy részük már elutazott a fővárosból, kedves emlékekkel szívükben. Az angolok és a francziák közül sokan leutaznak Debreczenbe, hogy a sokat emlegetett nagy magyar *Alföldet* megtekintsék és hogy a magyar nép életmód-jával, szokásaival megismerkedjenek. Az idegenek egyrésze pedig a magas Tátrába utazott. Hát igen szép, hogy a béke-barátok nálunk gyülekeznek, de az nem szép, hogy mégis több katonát kíván a katonai hatalom. Mikor lesz a béke-barátok beszé-dének foganatja.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Kendertermesztő szövetkezetek.

A kendertermesztés csak akkor jövedelmez, ha jó földbe jó vetőmag jön, a kender jól kiáztatható és a termesztés helyén legalább megtörhető.

Ezek a föltételek nem éppen könnyen teljesíthetők. Legalább egy-egy gazda a saját erejéből alig képes rá. A vetőmag föltétlenül olcsóbb, ha nagyobb mennyiségben vevődik és csak nagyobb mennyiségért érdemes a legjobb beszerzési forrásokat fölkeresni. Az áztatás az eddigi módon, folyóban, patakban, moesárban vagy hirtelen ásott gödörben csak hitvány portékát ad. Mert csak annak a kendernek van tartós, értékes, mindenféle kötélre és vászonra felhasználható fonala, amelyik jól van áztatva. Szükséges tehát, hogy áztatókat létesítsenek azokban a községekben, ahol több gazda jobb kendert akar termesztetni. A nyerskender szállítása drága. Arra kell tehát törekedni, hogy a termesztő már megtörve, vagyis szösz alakjában adja el a kendert. De a nálunk divó házi törési móddal nagyobb kendermennyiséget megtörni nem lehet. A kérdés helyesen csak úgy oldható meg, hogy a termesztők közösen berendeznek egy feldolgozótelepet, beszerzik a szükséges törő- és esetleg még fonógépeket is.

Látjuk ezekből, hogy falusi népünk csak a szövetkezés útján lesz képessé arra, hogy értékes vagy kereskedelmi szójárással élve, piaczképes kendert termesztzen. Tíz-husz gazda összeállva, már hozhat messzebbre is vetőmagot, amiben egyébként utmutatást kaphatnak a szövetkezetek a földművelési miniszteriumtól is. A szövetkezet képes arra, hogy jó áztatót építsen. Az áztatók terveit a kulturmérnöki hivatalok ingyen készítik el. Az áztatók ásási munkáit a szövetkezeti tagok elvégezhetik házi erővel, úgy, hogy készpénzkiadás aránylag nem sok merül fel. Csak szövetkezet kötelékében képes a falusi gazda arra, hogy a közös feldolgozótelepen jól eladható kenderárut állítson elő.

Említettük, hogy a földművelésügyi miniszter ur támogatni akarja a kisgazdákat a kendertermesztéshez szükséges befektetések költségeinek viselésében. Lássuk már most, micsoda segítyezésre lehet számítani.

Ha községek, szövetkezetek vagy gazdakörök akarnak kenderáztatót létesíteni, a miniszter ertől az építési költségek 80%-ig menő, de legfőlebb 5000 koronára rugó segítyt kaphatnak. Az áztatóterületet, pajtát maguknak a községeknek, szövetkezeteknek vagy gazdaköröknek kell beszerezni, az áztatóvíz bevezetése is az ő terhük. Meghatározott

Ösmeri ön a legujabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

dijért az ilyen áztatókban a község minden gazdájának meg kell engedni az áztatást.

Azok a szövetkezetek, a melyek kenderkészítőtelepet létesítenek, a telep építési és berendezési költségeinek 40%-át segélyül kaphatják, a mely segély azonban egy szövetkezetnél 35,000 koronánál nagyobb nem lehet. Szükséges, hogy az üzletrészeknek legalább fele kisgazdák kezében legyen. Ha az üzletrészek három negyedrésze van kisgazdák kezében, akkor a segély a berendezési költségek 60%-áig, illetve 50,000 koronáig terjedhet.

Amint látjuk, a földmivelésügyi miniszter ur által szabályozott módon kapható állami költségek igen jelentékenyek és igazán jóformán minden anyagi kockázattal nélkül hozzáláthatnak kisgazdáink a szövetkezetek létesítéséhez.

Az eddig említett szövetkezetek útján a kendertermesztés községeinkint nagyon szépen szervezhető. De gondoskodva van arról is, hogy nagyobb erővel dolgozó ipartelepek jöjjenek létre, amelyek magasabb fokra vihetik a kikészítést és a nyers lenkórót készpénzen beválthatják. A földm. miniszteriumtól az olyan szövetkezetek, részvénytársaságok vagy vállalkozók, akik a nagyobb üzemképességű kikészítőtelepet állítanak, a telep építkezési és berendezési költségeire szükséges összeg 50%-át kamattalanul kölcsön kaphatják. A visszafizetés tíz év múlva kezdődik és 25 egyenlő évi részletben történik.

Ha 5-6 községi szövetkezet összeáll, képes annyi pénzt összehozni, hogy a közös nagyobb kikészítőtelepet létesítse és üzemben tarthassa.

Még csak az volna szükséges, hogy a földmivelési miniszter ur hozzáértő embereket tartana, akik betárazván az országot, a népnek szükséges magyarázatokat és utmutatásokat megadnák. Azt hiszszük egyébként, hogy ha valamely községben egy-két ember mozgalmat indítana a földmivelésügyi miniszter ur rendelkezéseinek okos felhasználása iránt, egyszerű kérvényre a miniszter ur kiküldené a szakértő embert.

A gazdaszövetség kötelékébe tartozó szövetkezeteknek melegen figyelmébe ajánljuk az elmondottakat. Ha hozzánk fordulnak, készséggel kezükre járunk.

Óhaj.

Bandi: Édes mama, gyógyitanak ezukorral valami bajt?

Anyja: Miért fiam?

Bandi: Szeretném azt a betegséget.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Kohn ur és a viztorony. Furesa kis becsületsértési pört tárgyalta múlt héten a járásbíró. Rosensaft Oszkár ügynök perelte be Kohn Mór kereskedőt. A per tárgya egy csattanós pofon, mely a Venezia-kávéházban csattant el Rosensaft ur arcán. Az ügy története a következő: Rosensaft és Kohn a kávéházban ültek, utóbbi kaláberrel, előbbi pedig kibíezelt neki. Kohn egy nagyot tüszent: hapezi...

— Kedves egészségére! Magának nátha van?

— Köszönöm, igen. Hapezi...

— Kedves egészségére! Maga meg van hülve, Kohn!

— Hapezi, hapezi...

— Mondja Kohn, nem volt maga tegnap este 7 és 8 óra között a Viztoronynál?

Erre a kérdésre csattant el a pör tárgyát képező pofon.

Pórujárt uszorás. Hofstädter-Guttman, aki Relle Mátyást egy 50,000 koronás kölcsönrel alaposan kiuzsorázta, a főtárgyaláson az elítéléstől tartva, a tanukat megvette, hogy mellette valljanak. Ezek meg is tették, azonban később lelkiismeretét érezve önként beismerték ezt, mire az uszorást letartóztatták és tegnap folytatták ellene a főtárgyalást. A bíróság megállapította az uszorát és Hofstädtert *kilencz harzi fogházra*, azonkívül 4000 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottat a szabadlábra helyezés dolgában előterjesztett kérelmével is elutasították.

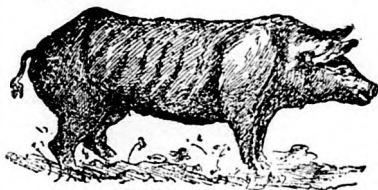
Az előleg. Löwinger József napidíjasnak nemrég szüksége volt pénzre, elment tehát Retnitzer Mórnéhoz s azt az ajánlatot tette neki, hogy megszerzi neki a képviselőház büfféjének bérletét, mert jó ismerőse Csávossy háznagynak. Persze előleget is kért s az asszony adott neki negyven koronát. A pénzzel azután eltávozott s nem mutatkozott többé. A mikor az asszony látta, hogy Löwinger rászedte, család miatt följelentette. Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás a büntető járásbíró előtt. A bíróság előtt Löwinger mindent tagadott. A mikor az ügyész elmondotta már beszédét és a védőre került volna a sor, egyszerre csak megszólalt a vádlott:

— Kérem bíró ur elfognak engem itélni?

— El bizony, mondotta a bíró.

— Akkor inkább kiegyezem, mondotta Löwinger s a hallgatóság zajos derűtsége között visszafizette a negyven koronát, mire Retnitzerné a panaszt visszavonta, a bíróság pedig megszüntette az eljárást.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyisilli **Szent István gyógyszertár** kitűnő hatású készítményeit és pedig:

Disznópórt használata előtt.

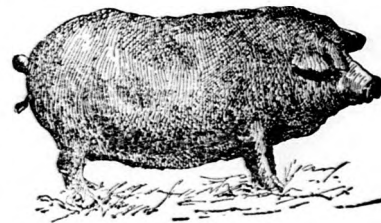
KÖSZVÉNY-BALZSAMOT izom, csusz és mindennemű esontífájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 kor. 50 fillér, kisebb 1 kor. 50 fillér. **LYSOL-SALICYLT** viszkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — **HAJERŐSÍTŐT** hajhullás ellen. Ára egy üvegnek 3 kor. 89 fillér és 2 kor. 50 fillér. — Ezen szerek kitűnő hatásáról számtalan elismerő és hálaanyilatkozat tanuskodik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Megrendelések SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL küldendők.

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az ivágyat s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugynevezett sertésvészt is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20-30 százalék engedmény nyújtatik.

Disznópórt használata után.

• MI UJSÁG? •

Királyunk a galicziai hadgyakorlatokon. A magyarországi hadgyakorlatokon ő Felsége nem vehetett részt, mert a bonyodalmas helyzet rendezésével volt elfoglalva Budán. A galicziai gyakorlatokra azonban elrándult a király és kíséretében Ferencz Ferdinánd trónörökös is.

Vilmos császár nálunk. Németország uralkodója II. Vilmos császár mult héten több napot töltött Magyarországon. Frigyes királyi herceg vendége volt, a kinek bélyei uradalmában vadásztak a felséges urak. A németek uralkodója igen jól érezte magát ittléte alatt és tőlünk Bécsbe ment, hol ősz királyunkkal találkozott.

Rákóczi fája. Megújodik Rákóczi nagy emléke és magasztos érzelmek szállnak szent ihlettől a magyar néplélekbe. Régi legendák új életet nyernek és hívó áhitattal fordulnak minden hely felé, ahol Rákóczi valaha megfordult. Győrmegyében, a *Sukoró* hegyláncon tetején áll egy büszke fa, mely kétszáz év óta hirdeti a nagyságos fejedelem emlékét. 1709-ben, mikor Rákóczi Ferencz hadával Győr alá érkezett, táborát a Rába jobbpartján helyezte el, ő maga pedig a *méfi* hegy tetején ütötte föl hadiszállását. Ekkor történt, hogy a labanczok hirtelen megtámadták a gyanutlan kurucz táborát, mire Rákóczi egy karvastagságú fához kötve lovát, harcra szállt az ellenséggel. Mikor onnan visszatért, lovát eloldotta s a fába véste a nevét. A fa kiforrt a nagy nevet, de később a moha benőtte s a fa göröngyei betakarták. Most a kétszázéves évforduló alkalmából, ugy illenek, emléktáblával kellene megjelölni a történelmi fát. Hadd olvassa a vándor, aki odaér, hogy szent helyet tapos saruja és hallgassa borzongó lélekkel az ígéket, amelyet az ősi korona lombjai sugnak.

Kossuth Lajos születésének 101-ik évfordulója. Szeptember 19-ikén lesz 101 éve annak, hogy Kossuth Lajos megszületett. Nagy ünnepe ez a magyarságnak. Az egész ország szívét betölti a kegyelet érzése és hazafias lelkesedésében fényes ünnepekkel üli meg a nevezetes évfordulót. Budapesten e hó 19-én az egyetemi ifjuság kivonul a Kerepesi-temetőbe és ott megkoszoruzza Kossuth sirját. Este az ifjuság nagy Kossuth-ünnepélyt rendez az Egyetemi Körben s az ünnepély után szabadság-lakoma lesz a Mensa Akademián.

Az egyetemi tüntetések. Az egyetemi ifjuság az új tanév beálltával újra politikai természetű tüntetésekre készül. A rektor nem adott engedélyt a gyűlésekre és az egyetem fekete táblájára a következő rendeletet függesztette ki:

Tudomásomra jutott, hogy az egyetemi polgárság egy része az egyetemi élet szabadságának félremagyarázásával ismét politikai jellegű gyűlésekben szándékozik résztvenni. Indítatva érzem magamat annak a hangsúlyozására, hogy szabályaink értelmében az Alma Mater polgárai semmi néven nevezendő nyilvános tüntetésben, politikai jellegű demonstrációban, gyűlésen részt nem vehetnek sem az egyetem falain belül, sem pedig azon kívül. A tilalom ellen vétők a legszigorubb fegyelmi megtorlásra tarthatnak számot.

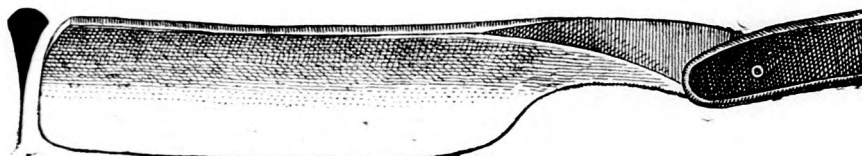
Budapest, 1903. szeptember 14-én.

A kir. magy. tud. egyetem rektora: *Heinrich Gusztáv* s. k. miniszteri tanácsos.

A rendelet daczára az ifjuság e hó 19-én délután 3 órakor az Egyetem-térről testületileg kivonul a kerepesi temetőbe Kossuth Lajos sirjához.

Fellázadt község. Szászrégenből érkezik a hír, hogy a régeni alsó-járáshoz tartozó *Görgény-Orsova* községben az oláh lakosság egy nagy tömege, valószínűleg lelketlen izgatók felbujtására, a tagosítás ügyben kiszállva volt bizottság ellen fellázadt. E közben Kelemen Károlyt, Gál Sándor ügyvédjelöltjét életveszélyesen megverték és Horváth Mihlós marosvásárhelyi törvényszéki bírónak, valamint a jegyzőnek is az ablakon át kellett menekülniök a lázongó tömeg tettelegességei elől. Miután a fejleményekről előzetesen tudni nem lehetett s így karhatalomról gondoskodás nem történt, a felzudult tömeg a bizottság további működését megakadályozván, azt menekülésre s a további eljárás abbahagyására kényszerítette, a visszahagyott iratokat pedig széttépték. Az oláh lakosság magatartása oly fenyegető volt, hogy a környékből a hatóság 10 csendőrt rendelt a községbe. A marosvásárhelyi kir. törvényszék részéről pedig Filipik vizsgálóbíró és Lázár gr. alügyész teljesen felfegyverkezve, a helyszínére utaztak a vizsgálat bevezetése céljából és ha a nép magatartása veszélyesnek mutatkoznék, katonaság kirendeléséről is fognak intézkedni.

Nagy Lajos szobra. Az Országos Képzőművészeti Tanács a nyári szünet után tegnap tartotta első ülését Forster Gyula elnöklésével. A tanács megbírálta *Kiss György* jeles szobrásznak Nagy Lajos királyt ábrázoló szobormintáját, mely a városligeti ezredévi emlékmű számára készült. A mintát művészi tekintetben sikerült alkotásnak ítélték s így az végleges kivitelre legközelebb müöntőbe kerül.

Ujdonság borotvákban!

Mel'ek nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és így minden kockázatát ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési czim: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

Halálozás. Lapunk régi és kedves munkatársát, Petrus Jenőt borította gyászba a kegyetlen halál, midőn a szerető férjtől multhéten elvitte a kedves nőt. A gyászestéről a következő jelentést kaptuk:

Bánatos és fájdalomteljes szívvel tudatjuk, hogy a feledhetetlen jó és kedves feleség, testvér, nagynéni, meny, sógor nő és jó rokon,

dorogi PETRUS JENŐ JANOSNÉ
szül. bilkei GORZÓ TERÉZIA

f. hó 10-ik napján d. u. 2 óraker Kőkényesen, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, boldog házasságának 26-ik évében elhunyt.

A kedves halott hült tetemei f. hó 12-én d. e. 10 óraker Kőkényesen gör. kath. szertartás szerint fognak beszenteltetni s a kőkényesi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Kelt Kőkényesen, 1903. szeptember 10 én.

Áldás és béke lebegjenek emlékezetén, az örök világosság fényeskedjék Neki s hamvai nyugodjanak békében.

Dorogi Petrus Jenő, mint férj, öz. dorogi Petrus Antalné, mint anyós, Bilkei Gorzó Elek, Bilkei Gorzó Zsófia, öz. Kricsfalussy Sándorné, mint testvérek, Kricsfalussy Ilona, Kricsfalussy Sándor, Kricsfalussy Jolán, mint hugai és öcsese, dorogi Petrus Irma és férje: fenyődi Tamás Antal, lugosi Szabó Vazul és neje: csik-esatószegei Csató Jolán, mint sógor és sógor nők.

A nagy tűz után. Multhéten ráakadtak a Párisi Nagy Aruházi tűz utolsó, tizenegyedik áldozatára Reichner Simonra is. A Kerepesi-ut 40. számú ház első emeleti raktárhelyiségében a törmelékek között találták meg Reichner holttestét megégett állapotban. A törvényszéki orvostani intézet halottas kamrájába szállították. Reichner temetéséről a székesfővárosi tanács fog gondoskodni. A leégett palota előtt egyébként ismét nagy csoportosulás volt arra a hirre, hogy Reichner Simon holttestét megtalálták. A Rókusban most már csupán Spira Adélt ápolják, a ki nemsokára teljesen felgyógyul. A leánynak eddig körülbelül 5000 K.-t gyűjtöttek össze és néhány előkelő ember megszerezte neki az engedélyt, hogy tőzsdét nyithasson. Mátyás Gizella már teljesen gyógyultan hagyta el a napokban a kórházat. A Rókus-kórház igazgatósága különben kiderítette azt, hogy az a nő, a kit Szabó Mari néven temettek el, nem azonos az illetővel, hanem egy vidékről a fővárosba szakadt, fiatal árva leányka volt. Szabó Marira ugyanis a rendőrség hosszas keresés után rátalált, míg az eltemetett leányról kiderült, hogy Győri Mária, a ki 1886-ban Tarpa beregmegeyi községben született.

Czigány betörök egy kastélyban. Sátoraljaujhelyről jelentik, hogy Sennyey Pálné battányi kastélyába hétfőn éjjel czigányok törtek be, de a eseléd-ség észrevette őket és rájuk lőtt. Három czigány meghalt, az urasági kocsis pedig súlyosan megsebesült.

A Kossuth Lajos és szabadságharcz-szobor ügyében a székesfőváros közoktatásügyi osztálya — a miut már megirtuk — elkészítette a pályázati feltételt. A tanács a terveket elbírálásra a főváros képzőművészeti bizottságának adta ki, a mely ebből a ezélebből kedden délelőtt 10 óraker ülést tartott. Bárczy István tanácsos elnöklése mellett, Festetich Géza gróf tanácsjegyző előadásával. A pályázati feltételeket részletesen megállapította a bizottság s ezek közt egyik legfontosabb tétel az, hogy 600,000 korona helyett 650,000 koronát vettek be kiadásnak. A másik főpontozat az, hogy az eddigelé megállapított nyolez pályázó helyett legfeljebb öt pályázónak adják ki a munkát s hogy végül a zsüri ítéletét nyilvánosságra hozzák.

Rákóczi bölcsője. A kassai Rákóczi-kiállítás egyik legérdekesebb ereklyéje a nagy szabadsághős bölcsője, melyet napról-napra friss virággal szórt tele a kassai közönség kegyelete. A budapesti egyetemi ifjuság a kiállítás utolsó napján, szeptember huszadikán ezüst babér-koszorut tesz le Rákóczi bölcsőjére. A koszorut küldöttség viszi Kassára Kovács J. János joghallgató vezetésével. A koszoru ünnepies elhelyezéséről értesítették a kassai muzeum igazgatóságát s meghívták az ünnepségre a kassai jogakadémia ifjuságát is. A koszoru felirása a következő: Az ország szívének egyetemi és főiskolai ifjusága a szabadság óriásának kis bölcsője iránt érzett örök tisztelete jeléül. 1903. szeptember 20.

Az utolsó üdvözlés. A bileki katasztrófa áldozatai már régóta sirjukban pihennek. A nap, a mely halálukat okozta, már sokkal szelidebben tűz le a sirhalmukra. A bajtársak azonban csak most jutottak hozzá, hogy elhunyt társaiktól elbucsuzzanak. Bilekről ugyanis a következőket írják: A 12. gyalogezred, a melynek katonái közül szedte a forró nap a legtöbb áldozatot, a minap a hadgyakorlatokról való visszamaszírozásuk közben Bileken mentek keresztül. Az ezredes megállította az ezredet a napszurás áldozatainak sirja előtt, kiléptette a tiszteket a sorból és beszédet mondott, a melyben elbucsuzott a bajtársaktól. Erre felhangzott az „imára“ hívó vezényszó és az ezredes hatalmas koszorut tett az áldozatok sirjára.

Hadi állapot Travnikban. Szeptember tizedikén újabb tűz pusztított Travnik bosnyák városban és ez alkalommal leégett az ugynevezett urinegyed. A hatóság megállapította, hogy a tűz gyujtogatásból származott. Nyolez törököt, akiket tettenértek, letartóztattak. A törökök, akiknek városrésze vagy tiz nappal ezelőtt teljesen leégett, bosszúból gyujtogattak, mert az urakat vádolták a katasztrófaért. A gyujtogatók a kerületi főnökség épületét dinamittal föl akarták robbantani, de ebben megakadályozták őket.

Élmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag- és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETITŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elf. gad: ▼
Husnemüket, füstölt
ust, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leőt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb

Azt jelentik Szerajevóból, hogy Travnikban szeptember 11-én kihirdették a statáriumot. A török lakosság föllázadt. Báró Appel katonai kormányzó maga is Travnikba utazott, hogy a katonai intézkedéseket megtegye. Tegnapelőtt a Molinár-ezred felét Szerajevóból Travnikba vezényelték. A lázadás Travnik környékére is kitejedt, sőt a szerajevói török lakosság is nagyon izgatott. A katonaság Travnik egyik dzsámjában négyszáz török fegyvert lefoglalt. Hogy mennyire fantáziálva van a nép, a következő eset is bizonyítja: Báró Appel egy waggon kenyeret küldött a travniki kárvalott törököknek, akik azonban visszautasították azzal a kijelentéssel, hogy svábtól nem kell semmi.

Szerencsétlenség vadászaton. A geszti uradalomban végzetes szerencsétlenség történt szombaton vadászat közben. A szerencsétlenség egy kis hajtó gyermek életét kívánta. Tisza István gróf fia, a most érettségizett ifj. Tisza István két rokona: *Keglevich György* és *Mikies* grófok társaságában vadászott. Tíz-tizenkét hajtó fiu vette körül a három fiatal vadászó grófot, hogy a vadászatnál körbe hajtsák a puskára kerülhető állatokat. A kis fiuk mohó vágyakozással lestek a kilőtt töltevényekre, hogy játékszernek használhassák. Az egyik hajtófiu egy 10 éves árva gyerek, kit az uradalomban tartanak, két töltevényt látott meg a földön. Suttymban hátrakerülve csuszott a földön a fiatal Tisza gróf előtt fekvő töltevények után s négykézláb mászása közben megérintette a gróf kezében levő töltevényt vadászfegyvert. A lankaster hirtelen elsült és a földön levő gyermeket hátba lötte. A szerencsétlen gyermek, ki maga okozta pajkosságával katasztrófáját, szörnyet halt. A sajnálatos szerencsétlenség persze végett vetett a vadászatnak.

Tenyészbikák eladása. A bábolnai m. kir. ménésbirtok tenyészetéből 14 darab fiatal szimmenthali tenyészbika árverés útján fog eladatni okt. 20-án. Az érdeklődők bővebb leírásért forduljanak a nevezett ménésbirtok igazgatóságához.

A soknevű gyerek.

— Hogy hívnak kis fiam?
— Az anyám: *buta majomnak*, az apám: *Jóskának*, nagymama: *akasztófavirágnak*.

GAZDASÁGI DOLGOK

A takarmányrépa termés hozamára befolyást gyakorló körülményekről.

A takarmányrépa termés hozama számos körülménytől van függővé téve s ha kielégítő s kiváltképpen biztos természetű a célunk, azokat egytől egyig figyelemre kell méltatnunk. Ilyen elsősorban a természetdőlő répa féleség megválasztása, azaz, hogy mindig valamely olyan féleség természetűre szorítokozunk, amely viszonyaink közé a legjobban beilleszthető s ne sajnáljuk erről természetű kísérletekkel meggyőződést szerezni. Egy jó takarmányféleségtől megkivánjuk, hogy annak termés hozama nagy legyen s ezen nagy termés hozam megfelelő száraz anyag tartalommal kombinálódjék, továbbá, hogy a répa alakja megfelelő, könnyen kiszedhető, idejében beérő és olyan legyen, hogy a szedés alkalmával a lehető legkevesebb sérülésnek legyen kitéve, mert ha sérüléseket szenved, akkor már eltartása nagyon bizonytalan lesz. Így pl. a túlságosan vékony farkkal bíró répa féleségek szedésénél nagyon kell ügyelni, hogy a kupacokba dobás alkalmával farkuk ne ne töredezzék. Ilyen répa féleség megválasztása az első legfontosabb feladat, hogy jövedelmező termésről szólhassunk. Igen nagy befolyása van továbbá a répa termés hozamára a féleség megválasztása után a talajművelésnek is. Ősszel mély szántásban részeltetett talajban a répa jobban kifejlődhetik, gyökereit akadálytalanul becsajthatja be a mélyebb rétegbe s általában ilyen talajon sokkal jobb termésre számíthatunk; itt válik be leginkább azon közmondás, hogy az őszi szántás felér egy gyenge trágyázással. A legszembetűnőbb hatást gyakorolja azonban a termés hozam fokozására a talaj tápanyag gazdagsága, mert egy tápanyagokban gazdag és jól megmunkált talajon a répa termés óriási lesz. Legnagyobb hatása van az organikus nitrogénnek, a melyet istállótrágya alakjában adhatunk meg legezélszerűbben, mivel már a takarmányrépánál a nitrogéntartalmu műtrágyák alkalmazása nem fizeti ki magát. Igen helyénvaló lesz azonban a szuperfoszfát alkalmazása, mivel az a répa szárazanyag tartalmát nagy mértékben növeli, ami pedig fontos kívánalom, mert annál értékesebb, annál táplálóbb és annál eltarthatóbb a répa, minél nagyobb annak szárazanyag tartalma.

Két új rozsfajta.

Minden gazda tudja, mily lényeges a vetőmag változtatása a termés fokozására. Mégis, ha az ember a választásnál nem elég elővigyázatos, több kárt, mint hasznot tehet. A vetőmag megválasztását nem szabad elhamarkodnunk és csupán egy jó minőséggel megelégednünk. Elsősorban bizonyosságot kell szerezni arról, hogy milyen talajban termelt a vetőmag, vagyis, hogy ez alföldi vagy pedig hegyes vidékről való-e. Az ember mindig olyan vidékről szerezze be a vetőmagot, melynek fekvése és talajviszonya megegyezik avval, melybe a mag vetve lesz.

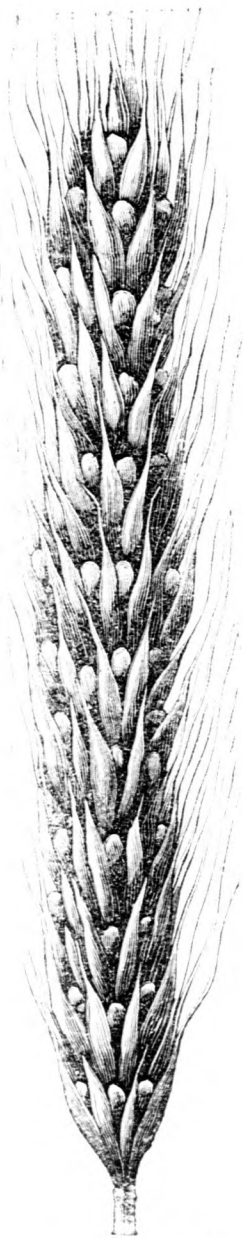
A közönséges rozsterméshez arányítva, az új fajta rozsz hozama nemcsak minőségre, de főleg mennyiségre tulszárnyalja a közönséges rozszot. A meglepő eredmény

X. Pius pápa díszben.

az újfajta rozs kalászaival eszközölt ábrákon szemmel is látható. De még szembetünőbb a különbség, ha ugyanegy fajú elővetemény után, egyidőben és egyformán megmunkált, egyenlő minőségű talajon.

Ez újfajta rozs sok előnye mellett kénytelen vagyok azonban annak többé-kevésbé hátrányos tulaj-

Mauthner-fele
„Király-rozs”.

Mauthner-fele
„Kolostor-rozs”.

donságát is megemlíteni, hogy t. i. a rendesnél két héttel később érven, igaz, hogy zöldtakarmányul annál inkább beválk, de magtermése szintén két héttel később, tehát a búzával egyidejűleg érven, nagyobb gazdaságokban munkatorlódást idézhet elő, ami azonban rendkívüli előnye mellett alig jöhet figyelembe.

A komposzttrágya készítése.

A komposzt készítésével sok értékes hulladékanyagot menthetünk meg az elkallódástól és azokat így trágyázásra felhasználva, kitünően értékesíthetjük. Ilyen állati, növényi vagy ásványi hulladékok a szőr, szarudarabok, vér, esontok, hullák, rothadt növényi részek, burgonya vagy répa, falomb, gyomok, fahamu, házi szemét stb. Mindezen anyagok több vagy kevesebb növényi tápanyagot tartalmaznak s így megfelelő kezelés után nagyon értékes trágyává alakíthatók át a komposzttelepen, de hogy ez sikerüljön, föltétlenül szükséges, hogy megfelelő módon kezeltessenek, mert e nélkül csak szemét és nem trágya lesz belőlük.

A komposzttelepet czélszerű a félreeső, de a lakóházhoz közellévő helyen létesíteni, hogy a legcsekélyebb hulladékanyag is odahordható legyen. Szükséges, hogy a nap, eső és fagy, szóval: minden elmállást és rothadást elősegítő tényező érvényesíthesse hatását a telepre, amely hosszukás négyzet alakban rakható. Ha elég hely van, akkor $1\frac{1}{2}$ —2 láb magasságban rakandó, mert így ekével is átforgatható, különben pedig magasabbra is és ekkor kézi erővel kell átforgatni. A komposzttelepre hordott anyagok rétegezten rakandók és egy lábnyi komposztrétegre ugyanannyi földet tanácsos hordani, ezenkívül a bomlás elősegítésére szén-savas meszet kell a keverékbe hordatni és a lassan felgyülemelő tömeget évente 2—3 szori szántás vagy átlapátolással át kell keverni, hogy a különböző anyagok egymással jól keveredve lazán maradjanak. A mennyiben fölösleges trágyalé van, annak felhasználása is helyén való a komposzttelepen, általában jó azt nyirkosan tartani. Az így kezelt komposztban két év alatt elrothadnak a reá hordott anyagok, s ha egész tömegében eléggé egyöntetűnek látszik, akkor kihordható az és kertekben, szőlőben, réten vagy a szántóföldön egyaránt jól felhasználható. Kat. holdankint — minőség szerint — 180—150 q-t lehet belőle alkalmazni.

A vértetű irtása.

A vértetű irtására szolgáló eljárás a következő: Az összes meglepett vesszők és ágak a Nessler-féle irtószerezrel bedörzsölendők, illetve a gyenge hajtások ugyan e szerrel csak bopermetezendők.

A Nessler-féle vértetű-irtószerez úgy készül, hogy 150 gr. fekete avagy zöld szappant 2 decziliter kozmás olajban (oleum siticum) feloldunk és 9 gramm carbolsavat keverünk hozzá. Ezen töményoldatot a fátörzsek, ágak és vesszők bedörzsölésére ötször annyi vízzel kell felhigítanunk, a zöldhajtások permetezéséhez pedig tízszer annyi vízben kell azt szét-higítanunk, hogy a növény részeinek ne ártson, de a tetüket mégis tönkretegyje.

Idősebb törzset és vastagabb ágakat lehet kezelnünk a kreosot-keverékkel is, mely 100 rész fekete szappanból, 2 decziliter kozmás olajból és 100 gr. barna kreosotból készítenőd.

E keverék használat előtt szintén ötannyi vízzel hígítandó fel. Fiatalabb és törpefáknál, de gyakran még a féltörzsű fáknál is igen nehezen lenne keresztülvihető, hogy e szerekkel minden éves vessző és galy kezeltessek; itt tehát hamarabb és biztosabban érünk czélt, ha a fát vastagabb ágakra vágjuk vissza, a levágott részeket elégetjük, a visszavágott

fa részét e szerrel pontosan bedörzsöljük s utána az egész fát mésszel bemészeli. Ezután, hogy a földben levő rovarokat is pusztítsuk, felássuk őszszel köröskörül a fa tányérját és kétujjni vastagon oltatlan mésszel terítjük. A francziák ki szokták a gyökereket őszszel takarni és azokat is kreosot-keveréssel vonják be. Meg kell még jegyezni, hogy a vékonyabb farészeken, galyakon az irtásra a legalkalmasabb idő július vége és augusztus eleje; a vastagabb ágakon és a törzsön legjobb az irtást október és novemberben végezni.

Kétely.

Irtó: Csillag Máté.

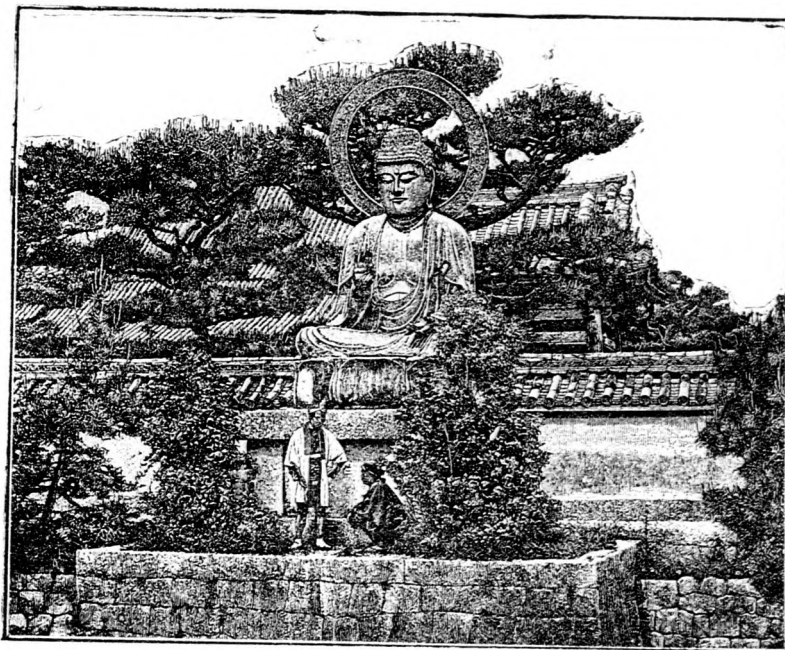
(Vége.)

Ő, a hóhér, fekete sárral igyekezett magát bemoeskolni.

Lehorgasztott fejjel ment el a két kérő, de csak azért, hogy kis vártatva visszakullogjanak és »daczára annak« megkérjék újra kezét. A nagylelkűek megbocsájtanak neki gyermekkori tévelygéséért.

Ezzel esordultig telt a keserű pohár. Letépte ékszerait, ledobta testéről a selymet, bársonyt és esipkét, egyik nőcselédjének ruhájába öltözött át és az éj csendjében kionsva, elhagyta apjának fényes palotáját.

Elhagyta, hogy ne térjen oda vissza többé soha. Reggel keresték városszerte. Csendben mozgósították — arezképpel — az összes detektiveket. Hiába, mert

Japáni főbálvány.

ki is kereste volna a kölváros egyik kis varrodájában a szép milliomosleányt.

Pedig ott ült és varrt, dolgozott. Vitte haza a kész munkát és kapott itt-ott 5—10 krajczár borralvalót. Azokat kuporgatta össze. Majd lesz abból sok pénz és az övé lesz.

Hetekig dolgozott már itt. Nem vágyódott vissza a fénybe. O itt érezte magát boldognak. Az a látvány, melyet a varróleányok esevegése előtte megnyitott, oly szép, oly egyszerű és boldogító volt. Hogy tudtak ezek örülni oly dolgoknak, melyekről

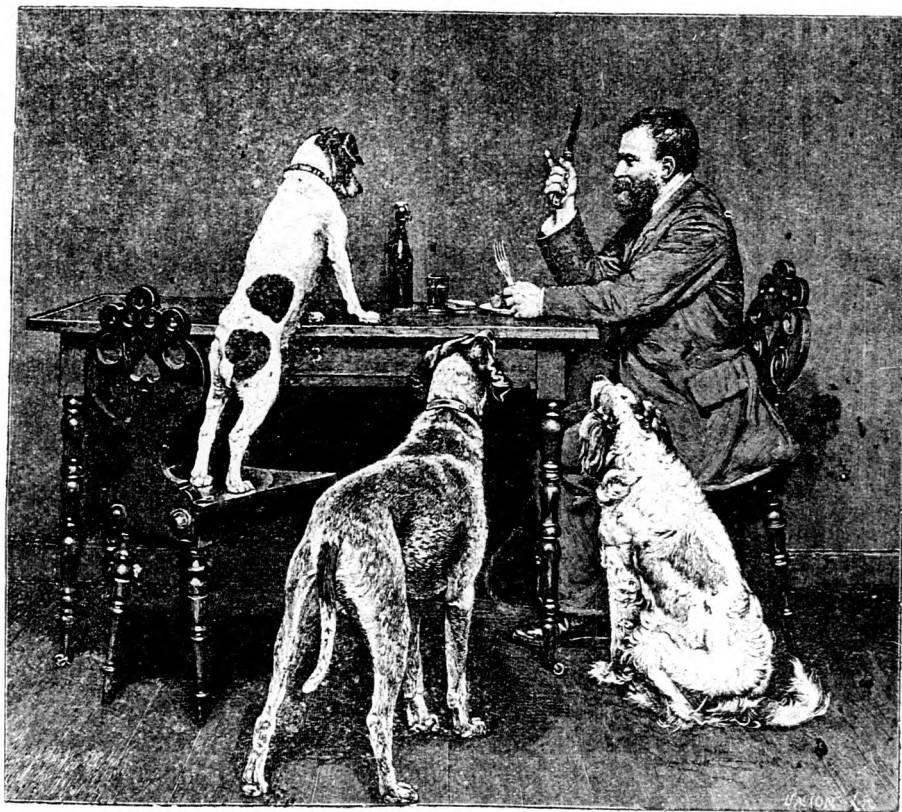
Hedvig idáig mit sem tudott, vagy kicsinyelve észre sem vett. S neki már joga volt velük esevegni, velük örülni.

Mikor kész ruhát vitt haza, feltűnt neki, hogy mindig találkozik egy szürke, kopott fiatal emberrel. Könyvkereskedő vagy tudós lehet, mert mindig egy esomó könyvet szorongat hóna alatt. Tiszteletteljes távolból köszöntötte mindig őt; de nem közeledett felé.

Egyszer nagyobb esomagot vitt Hedvig esős időben, a síkos talajon eleszott és esomagja feloldódva, leesett.

A szürke, kopott ifju rögtön ott termelt segítségére.

E pereztől fogva egymáséi voltak. Már nem távolból követte; de hozzá sietett és beszélgettek. Hedvig boldog volt teljesen. Egy férfi, ki őt látja csak és őt önmagáért szereti. Mert, hogy szereti azt mondja, elhiszi és érzi. Oly szép terveket szöttek a jövőre. Egybe fognak kelni. Sándor keres tanítása után 600 forintot, ő varrásból 400-at, ez együtt nem

Okos kutyák.

csak elég megélni, de félre is fognak tenni belőle azon eshetőségre, ha majd mellékkiadásaik lesznek, például egy böleső.

A multról soha szó nem volt, csak az édes jelen és még edesebbnek ígérkező jövő volt ajkukon.

Dóra álmái teljesültek. Egy szív, mely csak érette és csak miatta dobog. Tehát neki — apja milliói nélkül is — van értéke.

Két nappal esküvőjük előtt a Hivatalos Lapban hirdetésny jelent meg mely tudatja, hogy Bánossy Adalbert milliomos hirtelen elhalt és felszólítják ismeretlen tártózkodású Hedvig leányát, hogy a hagyaték átvétele végett jelentkezzenek.

Sándor elvitte a lapot menyasszonyához. — Dörám, akarom mondani Hedvigem, mert most kénytelen vagyok elárulni, hogy ismerlek régebből. Olvasd e lapot.

Hedvig lájdalmasan sikoltott fel. Hogyan? Te tudtad, hogy ki vagyok. Ha tudtad, hogy én, az egyszerű varróleány — milliók ura vagyok. Ha tudtad ezt, mikor szerelmet vallottál, mikor megkértél, akkor te — te — On is csak a pénzemet szeretted meg, csak vagyomra és nem reám vágyódlak. Menjén! Nem akarom, hogy lássa, miútól meg ez újabb csalódásom!

De Hedvig, szeretlek szívből, önzetlenül, minden utógondolat nélkül, hiszen ha el nem dobd millióid, nem is merek hozzád közelíteni. Erre esküszöm atyád ravatalánál.

— Rava-talánál? Meghalt! Én siettettem halálát: S otthagya az újut, kételyvel és dúló fájdalommal szívében rohan át az utcák során fel a feketével bevont palotába. Ráomlik a ravatalra, zokog és imádkozik. Imádkozik néma ajakkal, szívével.

A sokadalom félénken tekint rá. Nem meri senki megzavarni.

Sándor félrehúzódva áll az ajtónál, hogy támogatására siessen, ha erre szüksége leend.

A hosszú fényes kocsisor előtt, mely a hült tetemet örök helyére kísérte, gyalog ment egyszerű kartonrahában a milliók egyedüli örököse.

Néptelen lett már a temető. Csak Hedvig zokog még az új sír felett. Hozálép Sándor.

— Hedvig!

— Mit akar tőlem?

— Hedvig. Úzze ki szívéből a kételyt, mely elűzé a szülői házból és mely most közénk furakodik. Bizzék bennem és vonzalmam tisztaságában. — Tegyen próbára!

— Próbára? Jól van. Menjünk. Felmentek egy közjegyzőhöz, hol Hedvig tollba mondta, hogy elfogadja a milliókat, de azokat érintetlenül alapítványul ajánlja fel oly jótékony egyesületnek, mely szegény gyermekek gondviselésével foglalkozik.

Biztos kézzel írta alá ez okmányt, mely őt szegénynyé tette örökre.

Sándor örömtelten kiáltott fel:

— Hedvig! Te kineseid dobtad el, de én ezzel nagyobb kineset kaptam: tégedet.

S nem törődve a mogorva közjegyző jelenlétével, elcsattant az első férfiesők Hedvig ajakán.

Képeinkhez.

X. Pius pápa díszben. A katolikus világ fejét X. Pius pápát teljes díszben mutatjuk be, amint megkoronázták. Az egyszerű paraszt fiúból lett pápa „a

Őszi virág.

szegények pápája” nevet nyerte a néptől, mert a népet, amelyből származott, — nagyon szereti és mi annál is örömebbé szenteljük e kedves képnek lapunk hasábját.

Okos kutyák. A kutya tanulókéony állat, csak türelem kell a tanításhoz. Megtanul szolgálni, rendet tartani, sőt számolni is. Egy ilyen okos kutya csoportot ábrázol képünk, amint gazdájok a tanítással foglalkozik. Mindenik vár a sorára. Ott az étel az orra előtt, de nem nyúl hozzá, amíg a gazdája nem enged. No, ezt még a gyerekek közül is kevés teszi meg, főleg ha torkos.

Őszi virág. A kertben volt, de itt az ősz. Cserépbe került a kedves virág és a gondos szép leány azokat a virágokat, amelyek csak egyideig élnek, kosárba szedte, hogy a dér meg ne üsse. Most aztán gyönyörködik a hervadásra való bimbókon. De a téli virágokról, azokról már gondoskodott s az ősz beálltával cserépbe kerültek, hogy télen is legyen a szép virágnak — szép virágja.

Japáni főbálvány. Mi a japáni bálványokat tartjuk bálványoknak, a művelt japáni pedig a mi oltárainkat és szent szobrainkat mondja bálványnak. Melyiknek van igaza? Mind a kettőnek. A vakbuzgóság itt is, ott is tulzás. Az igaz érzelmeknek, a nemes áhitatnak faragott vagy festett jelvényekre egyáltalán nincs szüksége, azokra nem szorul. Ez az elmélkedés fut át agyunkon, mikor a japáni főbálványt bemutatjuk.

Jókai legujabb verse.

Mult héten ötödik évfordulóját ülte *Jókai Mór Nagy Bellával* való házasságának. Családi ünnepét a költő évről-évre egy-egy bensőséges vers irásával emeli. Ujabb költeményét itt adjuk:

Ötödik évfordulón.

— 1903. szeptember 16. —

Ötödik év fordul, hogy kezéd kezemben,
Szemed a szememben, szived a szívemben.
Enyém vagy, mint voltál a k k o r: milyen rég volt!
Ötödször fordul meg tengelyén az égbolt.
S minden évforduló új öröme virraszt,
Mit akkor éreztem, átérzem most mindazt.
Am a lefolyt évek csak növelték bennem,
Mi keblemben támadt, végtelen szerelmem.
Minél tovább bírlak, annál jobban hiszem,
Hogy szeretve jobban még nem volt senkisem;
Akkor bennem még csak a költőt ismerted,
S az én világomat, mint virágos kertet.
Most ismersz, mint embert, tele őshibákkal.
Kertem több tövissel, mint virágos fákkal.
Mégis hü vagy hozzám, milyen csak nő lehet,
Tanunak felhívom a földet és eget.
Hogy kis otthonunkban oly boldogság honol,
Amiből az üdvnek mennyországa tanul.
Életem megújult. Aldom érte Istent
S imádom, hogy tovább is élni segítsen,
Hiszen Te teremtéd az új életemet,
Mit nekem az ég, ha előled eltemet!
Te magad vagy nekem az egész világom,
Életem öröme, üdvem, boldogságom,
Nehéz szenvedési a földi életnek,
Biztató szavadra mind elenyészhetnek,
Hisz két eget bírok a két szememben,
Sugárunk melegit, villámlanak szebben.

***

Hogyan megifjítál! Egy szép nyári estén
Jóságos kedvedből arcképed lefestém,
Mint ifju koromban tudtam egy keveset,
Híven visszaadta most a festő-ecset.
Azt mondad a képre, hogy én hizelegtem,
Pedig csak azt festém, mit szívembe szedtem.
Aki nem hiszi el: jójjön ide, lássa:
Mosolyog-e szebben egy angyal képmássa?

Jókai Mór.

Bizonytalan jel.

— Hát mi baja van a férjének?
— Nem tudom, de talán láza lesz.
— Szomjuságról panaszkozik?
— Arról akkor is folyton panaszkozik, amikor egészséges.

Találós kérdés.

Melyik magyar vezér volt az, akinek a neve elülről, vagy hátulról olvasva ugyanaz?

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1903. október hó 4.

A „Független Ujság” 36. számában közölt talány megfejtése

»Félegyháza.«

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Ybl Ida, Seres Róza, Sass Jolánka, Garboeczki József, Nagy János, Nagy István, Veres Elek, Renner Gusztáv, Örlö József, Szenci Péter, Józsa Péter, Hochfelder Aladár, Martos Odön, Arató Mózes, Bíró Pál, Jakabos Dénes, Jozan István, Barta András, Kiss Kálmán, Dobó Elek.

A sorshuzásnál Seres Róza. (Ref. Kováesháza) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Göbéságok” című kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Sorsjegyekről ismét rengeteg kérdés jött, tehát kérjük kedves olvasóink türelmét, hogy pontosan utánna nézhessünk, mert miként az egyszeri csizmadia mondotta volt: *a jó munkának idő kell!* — **F. D. Orosháza.** Adja át ügyvédnek az ügyet. — **R. József** urnak. Mikor ilyen kényes baj fordul elő, mindjárt állatorvoshoz kell fordulni, mi láthatlanban nem orvosolhatunk. — **B. István** urnak. Mit ért ugarszántás alatt, ha a tarló törését, akkor határozott hiba volt azt 8"-ra megszántani, mert az ok-szerű talajművelés szabályai szerint a gabonatarlót csak hántani kell, zabosbükköny, repeze, stb. tarlót pedig sekélyen kell megszántani és ha valamely tábla három szántást kap, a második, vagyis a keverőszántást kell legmélyebbre venni. A jelen esetben csak azt lehet ajánlani, hogy a keverőszántást 6"-ra, a vetőszántást pedig 4"-ra vegye. — **Cs. István** urnak. A len friss törésbe vethető, de nem célszerű ez esetben nagyon mélyen szántani. Leghelyesebb eljárás leendő a gyepet minél előbb sekélyen feltörni és késő ősszel közép mélyre, 15—15 cm-re

szántani. — **Sz. Ferencz** urnak. A tehén csecsbimbójában lévő folytonossági hiány, melyből állandóan tej csepeg, gummigyűrű segítségével zárható el oly módon, hogy a nem tulságosan szorító gummigyűrű (karika) a bimbó alapjáig, a folytonossági hiány mögé helyeztetik. A gummigyűrű a fejés alkalmával eltávolítandó. Ha a tehén száraz állapotba jut, akkor a folytonossági hiány szélei felfrissíthetők és egyesíthetők s ilyen módon tökéletes gyógyulás érhető el. — **K. J. H.** urnak **K-Hegyes**. Az eljárás a következő: Két tanu előtt a vasutnál vegyen 4 kiló mintát a küldeményből. 2 kilót lepecsételve ott tartanak, 2 kilót küldjön postán a magyar-óvári vegyiskérleti állomáshoz vegyelemzés végett. A vegyelemzési költséget Ön fizeti. Ha a műtrágya nem felel meg és perre kerül, a vegyiskérleti állomás véleménye döntő. Az állomásról, mintavétel után elvitetheti a műtrágyát, ez nincs befolyással az ügyre és a rengeteg fekbért megkiméli. A lepecsételést esetleg az előjáróság teheti, ha jól van az előjárókkal, különben két tanu is elég arra. — **Galagovits** urnak levelet irtunk.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1903. szeptember 19-én

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 07:60—08:60 K. *Ross* 6:05 K-tól 6:10 K-ig. *Árpa* 5:40 K-tól 5:65 K-ig, jobb minőségű 6:— K-tól 6:20 K-ig. *Zab* 5:60 K. *Tengeri* 6:30 K. *Lizsi* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	K26:80	26:20	25:30	24:60	24:00	23:50	22:40	20:80	13:00

Takarmányvásár. Réti széna 400—550 fillér, muhar 420—520 fillér, zsupszalma 240—260 fillér, aloraszalma 230—240 fillér.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 105—17 fillér, 260—280 kg.-mos 94—98 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 106—104 fillér, szerb 1—110 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 71—78—, középminőségű 63—70—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—62—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 48—56:00, magyar tehén középminőségű 52—60:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 54:00, szerbiai ökör jobb minőségű 74—77—, kivitel —, középminőségű 68—73—, szerbiai bika 48—70—, szerbia bivaly 34—48—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borjú 100—110 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—3— K, csirke 1:20—1:80 K, kappan hizott — K. — K. Rucza 2:20—3— K. Lud sovány — K. Pulyka sovány 3:80—5— K.

Tojás alföldi 62—64 K, erdélyi 60—61 K, ládánként. Teatojás 100 drb — K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 70—80 fillér literenként, főzővaj 1:40—1:60 K. tehénturó 8—12 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 5—6:00 1 q —. —. Petrezselyem 100 kötés 00—0:00, 1 q 16—18—, zeller 100 drb 1:00—1:60, karalábé 1—2—, vörshagyma 100 kötés 00—60 drb 6:00 q 6:00—20—, foghagyma 16—18—, vörösrépa 100 drb. 1:70—1:90, fehérrépa, fejeskáposzta 30:00—34:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejjesaláta 5:00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 42:00—1:80, sárga 4—5—.

Buzakorpa finom 8 — K, durva 7:80 K.

Egyéb magvak: mák 26—32 K 1 q., bab fehér nagyszemű 20—42 K, aprószemű 26—36 K, tarka 20—24:00 K, lencse 28—40 borsó héjas 28—38 K, lóhere 40—56 K, luczerna 64—76 K. daltaczim 28:00—28:50 K.

77225. II. 1/1903. szám.

Lóárverési és lóvásári hirdetmény.

A m. kir. állami lótenyésztézetekből kisorolt számfeletti kanczák és herélték árverése **folyó évi október hó 2-án és esetleg folytatólag 3-án** Budapesten a „Tattersall” kerepesi-uti helyiségeiben **délelőtt 9¹/₂ órától** kezdődőleg fog megtartatni.

A budapesti „Tattersall” részvénytársaság a fenti árverést megelőzőleg **folyó évi szeptember hó 27., 28. és 29-én luxuslóvásárt, október hó 11., 12. és 13-án pedig menlőkiállítást és vásárt** rendez.

A lovak leírását és a részletes feltételeket tartalmazó árverési jegyzékek a posta-bélyeg beküldése mellett a „Tattersall” igazgatóságától kaphatók.

Budapesten, 1903. évi szeptember hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. állami ménesbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha tenyészetéből származó s tuberkulinra nem reagált

14 darab fiatal tenyészbika,

folyó évi október hó 20-án délután 1 órakor Bábolnán nyilvános árverésen el fog adatni.

Az eladásra kerülő bikák részletes leírása, valamint az árverési feltételek a földmívelésügyi miniszteriumban, a gazdasági főigazgatónál (II. emelet 81. számú ajtó), valamint a ménesbirtok igazgatóságánál kaphatók.

Budapest, 1903. szeptember 7.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gözcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
 szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták,
 konkolyozók, kassáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
 „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
 szecskavágók, répavágók, kukorica-morszolók, darálók,
 őrtő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
 Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A “Lóhere” védjegyű
Thomas-Salak
 a legjobb és legolcsóbb
foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény,
 kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.
 Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyá-
 zási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.
 Csak a “LÓHERE” védjegyű thomassalak származik a
 csehországi Thomasművekből.
 A “Lóhere” védjegy kezességet nyújt az áru föltétlen tiszta-
 sága, idegen anyagoktól való mentessége és leg-
 nagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.
 Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal
 készséggel szolgál a
 Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.
 Vezérképviselője Magyarországon:
László Marcell BUDAPEST, VI.,
 Teréz-körút 22. sz.

ÚRL REZSŐ
 sertésbizományos
 — Budapest —
 József-körút 22—24.

Sertéseket
 sovány és hizott
 állapotban és leg-
 magasabb napi ára-
 kon értékesít.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
 Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK:

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főze-
 lékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra
 jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányo-
 zásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok
 stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
 Kivitteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek
 bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.
 Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja
 hizott sertések bizományi értékesítését.

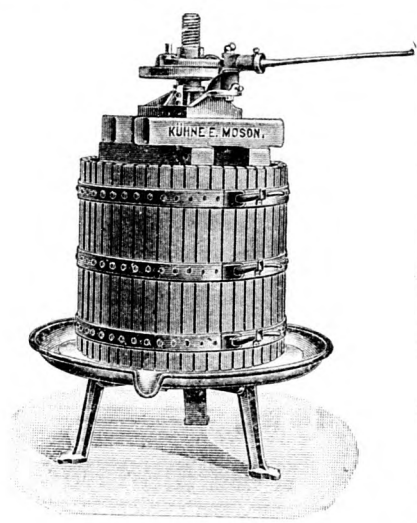
— Közlelbbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

THOMAS-SALAK
 a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes
 kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen
 oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő
 műtrágyát ugy összfoszforsav, mint citromsavban oldható-
 ság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelki-
 ismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.
 a Thomas-salakgyárak, Berlin W. vezérképviselője a magyar
 korona országának területén.

Óvakodjunk a ham'sitá-
 soktól és csakis csillag
 védjeggyel ellátott
 zsákokat vegyünk át. Stern Marke

Minden zsák ólom-
 zárral és tartalom-
 jelzéssel van ellátva.

KÜHNE E. — hazánk legrégebb — **Mosonban**
 gazdasági gépgyárában

legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók: **Sack-rendszerű
 aczélekék, egy- és kétvasu ekék** különféle szerkezetben. **Hengerek,
 szántóföld- és rétboronák** dus választékban.

Hirneves tolókeres rendszerű „**MOSONI DRILL**” sorvetőgépek.
 Mindennemű **cséplőgépek** kézi- és járgányhajtásra. **Gabonatisztító- és szelelő-rosták, konkoly-
 választók, szecskavágó-, répavágó- és da-
 rálógépek. Szőlőzuzó- és bogyzó-gépek,
 venyigezuzó-gépek, BORSAJTÓK, francia
 ekék és kapálógépek** szőlőmiveléshez.

Főraktár:
BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorzat f. é. szeptember
 hó 16 és 17 én tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.30 kor.
Összesen	1.858.520.30 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az Igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda és gyártelep: ————

VI., LOMB-UTCZA II.

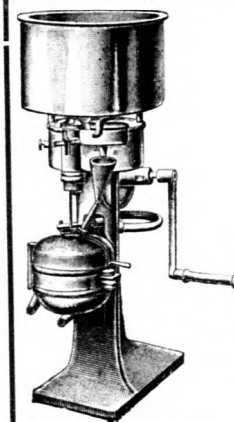
Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 550 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60000 darab.

Geittner és Rausch

BUDAPEST, Andrásy-ut 8.

Az eredeti

„Melotte“ tejfőlözőgép

képviselői.

Teljes tejgazdaságok, baromfi-tenyészetek és borpincze berendezések.

Árajánlattal szívesen szolgálunk ingyen.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül ————
Rézgáliczot (98-99%) elismert kítűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.